

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO FINANSIJA – KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA
NAZIV PROPISA	Nacrt zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom
I. Definišanje problema Koje probleme treba da riješi predloženi akt? Koji su uzroci problema? Koje su posljedice problema? Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
Koje probleme treba da riješi predloženi akt? <p>U Crnoj Gori se od 18. novembra 2011. godine primjenjuje Zakon o investicionim fondovima a izmjene Zakona o investicionim fondovima su stupile na snagu 28.02.2018. godine („Službeni list Crne Gore“ br. 54/11 i 13/18) – (u daljem tekstu: važeći Zakon), kojim su uređeni naročito: uslovi za osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima, uslovi za izdavanje i otkup investicionih jedinica investicionih fondova, transformacija fondova i druga pitanja od značaja za rad investicionih fondova. Na osnovu važećeg Zakona, Komisija za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) donijela je 33 važeća podzakonska akta, kojima se bliže uređuju pojedina pitanja iz oblasti osnivanja i poslovanja društava za upravljanje i investicionih fondova.</p> <p>Važećim Zakonom je regulisano organizovanje i poslovanje zajedničkih investicionih fondova (otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom) kao i organizovanje i poslovanje zatvorenih investicionih fondova i specijalizovanih fondova. Direktivom Evropskog Parlamenta 2009/65/EU sa njenim izmjenama i Direktivom Evropskog Parlamenta 2011/61 sa njenim izmjenama propisano poslovanje otvorenim investicionih fondova sa javnom ponudom i poslovanje alternativnih investicionih fondova.</p> <p>Praksa evropskih zemalja je da se ova oblast reguliše kroz dva odvojena zakona, tako da se prilikom potrebe za usklađivanjem crnogorskog zakonodavstva u ovoj oblasti sa poslednjim izmjenama ovih direktiva, nametnula mogućnost da se važeći Zakon, zamijeni sa dva nova zakona.</p> <p>Donošenjem predmetnog akta izvršilo bi se usklađivanje crnogorskog zakonodavstva u oblasti poslovanja i upravljanja otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom (UCITS fondovi) sa pravnom tekovinom Evropske unije tj. Direktivom 2009/65/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 13.07.2009. godine i ostalim relevantnim propisima,</p>	

čime bi se stvorili uslovi da crnogorsko tržište kapitala postane konkurentnije i atraktivnije kako domaćim, tako i stranim investitorima.

Koji su uzroci problema?

Uzroci problema Važećeg Zakona o investicionim fondovima koji regulišu oblast poslovanja i upravljanja otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom su ti što regulativa nije kompletno usklađena sa Direktivom 2009/65/EU i njenim izmjenama, što ima za posljedicu nedostatke u pogledu neusklađenosti sa pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti.

Koje su posljedice problema?

Neusklađenost važećeg zakona iz oblasti poslovanja i upravljanja investicionim fondovima sa pravnom tekovinom Evropske unije nije donijela nikakve posledice funkcionisanju investicionih fondova u Crnoj Gori.

Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

Prilikom donošenja novog Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom (u daljem tekstu: predloženi Zakon) ne postoje oštećeni subjekti. Naime na tržištu kapitala trenutno funkcionišu tri investiciona fonda ovoga tipa koja su osnovana u Crnoj Gori, dok se na crnogorskom tržištu kapitala, takođe nude investicione jedinice investicionih fondova ovog tipa osnovanih u Evropskoj Uniji.

Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa („status quo“ opcija)?

1. Opcija „Status quo“ bi mogla da ima negativan uticaj na proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. U konkretnom, upitna bi bila mogućnost zatvaranja pregovaračkog poglavlja 9 koje se odnosi na finansijske usluge, jer domaće tržište kapitala ne ispunjava najnovije evropske standarde u oblasti poslovanja i upravljanja otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom.

2. Ciljevi

Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

Predloženi zakon ima za cilj da uspostavi adekvatan regulatorni i nadzorni okvir za djelatnost društava za upravljanje i otvorenih investicionim fondovima sa javnom ponudom usklađen sa pravnom tekovinom EU u ovoj oblasti, koji omogućava rješavanje potencijalnih rizika koji bi mogli proizaći iz te djelatnosti i obezbjeđuje efikasno praćenje tih rizika od strane Komisije za tržište kapitala, kao nadzornog organa.

Usvajanjem predloženog Zakona stvorice se preduslovi za ostvarivanje sljedećih ciljeva:

- unapređenje regulatornog okvira iz oblasti poslovanja otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom;
- licenciranje novih otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom ;
- uvođenje dodatnih mjera i kontrolnih mehanizama u poslovanju društava za upravljanje investicionim fondovima;
- kontinuirano unapređenje regulative dijelu koji se odnosi na zaštitu investitora na tržištu kapitala;
- podsticanje veće konkurencije na tržištu kapitala;
- odvajanje zakonske regulative u odnosu na alternativne investicione fondove;
- zadržavaju se do sada dostignuti visoki standardi i dobra rješenja iz važećeg regulatornog okvira.

Usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade

Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2021-2023, koji je Vlada Crne Gore donijela u martu 2021. godine, u okviru pregovaračkog poglavlja 9 – Finansijske usluge pod oznakom 10, planirano je donošenje Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom za IV kvartal 2022. godine.

3. Opcije

Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa)

Obrazložiti preferiranu opciju?

Moguće opcije

Prilikom izrade propisa razmatrana su sledeće opcije:

- izmjene postojećeg Zakona za rješavanje problema,
- Opcija "status quo"
- Donošenje novog Zakona

Izmjena postojećeg Zakona, kao opcija nije prihvaćena iz razloga što se mijenja više od 50% postojećeg Zakona.

Opcija status quo nije prihvaćena, jer se problem ne može otkloniti bez izmjena regulatornog okvira.

Preferirana opcija

Donošenje novog zakona je najbolji način za rješavanje problema, jer se tako najefikasnije i najtransparentnije uređuje materija koja je predmet zakona, čime se jasno i nedvosmisleno stvara odgovarajući pravni okvir za adekvatnije i svrsishodnije uređivanje ove oblasti, uz neophodno usklađivanje sa odgovarajućom domaćom i međunarodnom regulativom.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu – nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne?

Predloženi Zakon ima direktan uticaj na postojeća društva za upravljanje i postojeće otvorene investicione fondove osnovane u Crnoj Gori, kao i na otvorene investicione fondove sa javnom ponudom osnovane u Evropskoj Uniji čiji se udjeli nude na teritoriji Crne Gore, kao i same investitore u ove investicione fondove. Predloženi Zakon bi trebao da ima direktan pozitivan uticaj na razvoj i konkurentnost industrije investicionih fondova, koja je značajan sektor svakog zdravog i razvijenog tržišta kapitala. Indirektno, to bi trebalo da se pozitivno odrazi i na poslovanje realnog sektora i na privredu u cjelini.

Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?

Primjena propisa neće izazvati troškove građanima i privredi, dok primjena propisa može subjektima koji budu zainteresovani za obavljanje djelatnosti upravljanja otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom izazvati upravno-administrativne troškove u postupcima pred Komisijom za tržište kapitala (izdavanje dozvole za rad, razne saglasnosti, nadzor i sl.), drugim institucijama na tržištu kapitala i Centralnim registrom privrednih subjekata.

Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Prednosti zakonskog uređivanja oblasti poslovanja i upravljanja otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom nadmašuju sporadične upravno-administrativne troškove koje će zakon stvoriti subjektima koji budu zainteresovani za obavljanje djelatnosti upravljanja otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom.

Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?

Donošenjem Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom stvorice se pravne pretpostavke za osnivanje društava za upravljanje, novih otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom.

Procjena administrativnih opterećenja i biznis barijera

Komisija vrši licenciranje društava za upravljanje i otvoreni investicionih fondova sa javnom ponudom, kao i kontinuirani nadzor nad ovim subjektima.

Minimalni iznos osnivačkog kapitala društva za upravljanje iznosi 125.000 EUR.

Minimalni iznos kapitala otvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom iznosi 500.000 EUR.

Važećim Pravilnikom o visini naknada Komisije su propisane naknade i to:

- osnivači društva za upravljanje investicionim plaćaju naknadu, prilikom podnošenja zahtjeva za dobijanje dozvole za rad, u visini od 2% od zakonom propisanog minimalnog iznosa osnovnog kapitala;
- Društvo za upravljanje investicionim fondom plaća naknadu, prilikom podnošenja zahtjeva za dobijanje dozvole za rad investicionog fonda, u visini od 0,20% od iznosa osnovnog kapitala investicionog fonda;
- Za kontrolu godišnjeg i periodičnih izvještaja društava za upravljanje investicionim fondovima godišnja naknada Komisiji iznosi 4.800 EUR;
- Za kontrolu godišnjeg i periodičnih izvještaja zajedničkih fondova godišnja naknada Komisiji iznosi 4.800 EUR;
- Za nadzor i kontrolu poslovanja društava za upravljanje investicionim fondovima, društva za upravljanje plaćaju Komisiji godišnju naknadu u visini od 2% od ostvarene upravljačke provizije društva na godišnjem nivou;
- Za nadzor i kontrolu poslovanja zajedničkih fondova, zajednički fondovi plaćaju Komisiji godišnju naknadu u visini od 0,25% od godišnje neto vrijednosti imovine tih fondova.

Ovim zakonom ne uvode se nikakve biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?

Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.

Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.

Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Implementacijom ovog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

Za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?

Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Implementacijom propisa neće se direktno ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.

S obzirom da za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore, nije se vršio obračun finansijskih izdataka/prihoda.

Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.

Imajući u vidu da se nije radio obračun finansijskih izdataka/prihoda, jer za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore, nije moglo doći do problema obračuna.

Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

Ministarstvo finansija je Komisiji za tržište kapitala u februaru 2022. godine dostavilo komentare na predloženi zakon.

Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Tokom sastanka predstavnika Ministarstva finansija i Komisije za tržište kapitala obrazložene se pojedine odredbe predloženog zakona koje su propisane u skladu sa Direktivom 2009/65/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 13.07.2009. godine i ostalim relevantnim propisima.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.

Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).

Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.

U izradi Nacrta zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom učestvovali su službenici Komisije za tržište kapitala, a korišćena je i eksterna ekspertska podrška obezbijedena kroz Twinning projekat EU „PODRŠKA REGULISANJU FINANSIJSKIH USLUGA“ [MN 14 IPA FI.02 17 R]. Pomoć pri izradi nacrta ovog propisa su Komisiji za tržište kapitala pružali eksperti iz Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga (HANFA) i Njemačke savezne agencije za nadzor nad finansijskim uslugama (BaFin).

Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).

Za potrebe izrade ovog propisa nisu obavljene druge konsultacije, osim sa predstavnicima Ministarstva finansija.

Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

7. Monitoring i evaluacija

Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

Potencijalnih prepreka za implementaciju propisa nema.

Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

Da bi se ispunili ciljevi, biće preduzeto niz mjera i aktivnosti, a posebno:

- Dodatne regulatorne aktivnosti, radi donošenja neophodnih podzakonskih akata za implementaciju zakona,
- Komisija za tržište kapitala će obezbijediti dodatnu neophodnu edukaciju za zaposlene koji će raditi na poslovima licenciranja i nadzora.

Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva biće:

- broj novoosnovanih društava za upravljanje;
- broj novoosnovanih otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom;
- broj otvorenih investicionih fondova iz Evropske Unije koji svoje udjele nude na teritoriji Crne Gore;
- rast kapitala otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom;
- veći broj investitora.

Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za monitoring ovog zakona biće zadužena Komisija za tržište kapitala koja će, u okviru svojih godišnjih izvještaja o radu, Skupštini Crne Gore redovno izvještavati o najznačajnijim indikatorima u oblasti primjene ovog zakona.

Datum i mjesto

U Podgorici, 17. 6. 2022. Godine

Starješina

PREDSJEDNIK KOMISIJE
ZA TRŽIŠTE KAPITALA

